

ÇÖZÜMLER

1. Parçada geçen “yüksek sesle konuşan” sözü gerçek anlamda sesin yüksekliğini değil, kişinin **doğru bildiklerini açıkça ve çekinmeden dile getirmesini** anlatmaktadır. Kişinin inanmadığı düşünceleri savunmakta zorlanması da bu anlamı desteklemektedir.

A seçeneğindeki ilgi çekme, B'deki kendini yenileme, C'deki güncel konuları izleme ve E'deki sıradan olmama isteği parçadan çıkarılamaz.

Cevap: D

2. Parçada babaanne, gereksiz ve anlamsız konuşan kişileri **dinlemeyip önemsemediği** için kalkıp gitmektedir. “**Kulak asmamak**”, söylenenleri dinlememek, dikkate almamak anlamına gelir ve cümlelerin anlamına uygundur.

“Göz dikmek” bir şeyi ele geçirmeyi istemek, “dil dökmek” ikna etmeye çalışmak, “el açmak” yardım istemek, “burun kıvrırmak” ise beğenmemek/küçümsemek anlamındadır.

Cevap: E

3. Parçada I'de “**değmek–dokunmak**”, II'de “**aşınası olmak–tanınmak**”, IV'te “**kabaca–üstünkörü**”, V'te “**ileri gelmek–kaynaklanmak**” sözleri bağlam içinde birbirini karşılayabilir.

Ancak III numaralı “**hesaba katmak**”, “göz önünde bulundurmak, dikkate almak” anlamındadır. “**Yararlı bulmak**” ise bir şeyin faydalı olduğunu düşünmek demektir. Bu nedenle bu değişiklik cümlelerin anlamını değiştirir.

Cevap: C

4. Karşılaştırma; iki ya da daha fazla varlığın ortak bir özellik bakımından kıyaslanmasıdır. I. cümledeki “**Türkiye'nin en büyük kervansaraylarından**” ifadesinde Kırkgöz Han, büyüklük bakımından diğer kervansaraylarla karşılaştırılmıştır.

II, III, IV ve V. cümlelerde ise bilgi verilmiş; herhangi bir özellik bakımından karşılaştırma yapılmamıştır.

Cevap: A

5. Öznel anlatım, kişiden kişiye değişebilen ve kanıtlanamayan değerlendirmeler içerir.

I. cümlede “**manzara olağanüstü**”, III. cümlede ise “**sevimli taş evleri**” ifadeleri kişisel değerlendirme içerdiğinden öznelidir. II, IV ve V. cümlelerde doğrulanabilir bilgiler verilmiştir.

Cevap: B

6. Parçada, sergide yer almayan fotoğrafların da değerli olabileceği sorgulanarak **sanatçının seçiminin tartışılabilirliği ve sanat algısının kişiden kişiye değişebileceği** vurgulanmaktadır.

Bu ifadeden sergilenmeyen fotoğrafların merak uyandırabileceği, seçimin doğruluğunun sorgulanabileceği ve güzellik algısının göreceli olduğu çıkarılabilir. Ancak sanatçının **sık sık yeni sergiler açması gerektiğine** ilişkin hiçbir vurgu yoktur.

Cevap: E

7. I. cümlede Kemalpaşa'nın İzmir'e göre **coğrafi konumu**, II. cümlede geçmişte kullanılan “**Nif**” adı, III. cümlede baharla birlikte ortaya çıkan **mevsimsel görünüm değişikliği** anlatılmıştır. V. cümlede ise Evliya Çelebi'nin *Seyahatname*'sinde ilçeden nasıl söz ettiği belirtilmiştir.

IV. cümlede Kemalpaşa'nın **tarihi önemi değil**, “Nif” adının verilme nedeni açıklanmaktadır.

Cevap: D

8. I. cümlede “**yüzde beş**” ifadesiyle sayısal veri verilmiş; II. cümlede **Ahmet Mithat Efendi'nin adı** belirtilmiştir. III. cümlede yazarın İstanbul'dan taşraya uzanan **etki alanı**, V. cümlede ise okurların hikâyesinin sonucunu bekleyemeyecek kadar **sabırsız davranmaları** anlatılmıştır.

IV. cümlede yazarın eserlerini **nasıl oluşturduğu değil**, insanlara okumayı sevdirmesi ve onlar üzerindeki etkisi dile getirilmiştir. Bu nedenle D'deki açıklama yanlıştır.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

9. I. cümlede feribot seferleri “**can damarı**” olarak nitelendirilerek yaşamsal önem taşıyan bir olanağın; II. cümlede okulların tatil olmasının ilçeye sağladığı **olumlu katkıdan** söz edilmiştir. III. cümlede Erdek’in diğer tatil beldelerinden ayrılan yönü, VI. cümlede ise güzel manzaranın insanların sorunlarını unutmalarını sağlaması anlatılmıştır. IV. cümlede yürüyüş yolu ve küçük otellerden söz edilse de bunların “**hiçbir yerde olmayan yenilikler**” olduğu belirtilmemiştir.

Cevap: D

10. Soruda numaralanmış sözlerden hangisinin **zarf-fiil** olduğu sorulmaktadır. Zarf-fiiller, fiillere getirilen **-ken, -ince, -ip, -erek/-arak, -meden, -dikçe** gibi eklerle oluşturulur.

I. “adlandırılan” → Sıfat-fiil

“adlandırıl-an” biçimindedir. Sözcükteki “-an” **sıfat-fiil ekidir**. “Adlandırılan” sözcüğü kendisinden sonra gelen “yer” ismini nitelemektedir: *adlandırılan yer*. Bu nedenle zarf-fiil değil, **sıfat-fiildir**.

II. “kentin kalıntıları” → İsim tamlaması

“Kentin kalıntıları” bir **belirtili isim tamlamasıdır**. “Kentin” tamlayan, “kalıntıları” tamlanandır. Bu söz grubunda zarf-fiil eki bulunmamaktadır.

III. “araştırma” → isim değerinde kullanım

“araştır-” fiiline “-ma” eki getirilmiştir ve sözcük “araştırma ekibi” söz grubunda isim değerinde kullanılmıştır. Dolayısıyla zarf-fiil değildir.

IV. “hesaplayarak” → Zarf-fiil

“hesapla-y-arak” biçimindedir. “-arak/-erek” **zarf-fiil ekidir**. “Fosillerin yaşını hesaplayarak ... durumunu ortaya koymuş.” ifadesinde “hesaplayarak”, “ortaya koymuş” eyleminin gerçekleşme biçimini bildirmektedir. Bu nedenle aradığımız sözcük budur.

V. “dilimlerindeki” → Sıfat görevinde

“Zaman dilimlerindeki durum” sözünde “dilimlerindeki” sözcüğü “**durum**” ismini nitelemektedir. Sözcüğün yapısında herhangi bir zarf-fiil eki bulunmamaktadır.

Dolayısıyla zarf-fiil olan tek söz **IV numaralı “hesaplayarak”** sözcüğüdür.

Cevap: D

11. I. cümlede “incelemiyor”, II. cümlede “merak sarmış”, IV. cümlede “yapabilir”, V. cümlede ise “gerekliyor” yüklemleri çekimli fiildir. III. cümlede yüklemi olan “bir spor dalı(dır)” söz grubunun temel sözcüğü “dal” ise isimdir. Bu nedenle I, II, IV ve V. cümleler fiil cümlesiyken III. cümle isim cümlesidir ve yüklemi sözcük türü bakımından diğerlerinden farklıdır.

Cevap: C

12. Dizelerde “önce” ve “sonra” sözcükleri eylemlerin gerçekleşme zamanını bildirdiği için **zaman belirtecidir (A)**; “belirmişti” sözcüğü kip ve kişi bakımından çekimlenmiş bir **çekimli fiildir (C)**; “bir gölge” sözündeki “bir”, gölgenin hangisi olduğunun belirsizliğini bildirdiğinden **belgisiz sıfattır (D)**; “inilti” sözcüğü ise “inle-” fiilinden türetilmiş bir **isimdir (E)**. Dizelerde bir varlığın kime veya neye ait olduğunu bildiren **iyelik eki almış herhangi bir sözcük bulunmamaktadır**.

Cevap: B

13. II. cümledeki “kendini” sözcüğünün kökü olan “kendi” **dönüşlülük zamiri** olduğundan A doğrudur; III. cümlede “Anlatırken **de** anlamaya çalışır.” sözündeki “de” ayrı yazılmış ve cümleye ekleme anlamı katmış bir **bağlaçtır**, dolayısıyla B doğrudur. V. cümlede geçen “**o şiiri**” sözünde “o”, bir ismin önüne gelerek onu belirttiği için zamir değil **işaret sıfatıdır**; cümlede başka bir zamir de bulunmadığından C’deki yargı yanlıştır. VI. cümlede “**hiç** ilgilendirmedim” sözündeki “hiç”, fiilin anlamını belirttiği için **zarftır** ve D doğrudur. VII. cümlede ise “**şiirimin geldiği** yol” ve “**gitmesi gereken** yol” ifadelerindeki “geldiği” ve “gereken” sözcükleri isimleri niteleyen **sıfat-fiillerdir**; dolayısıyla birden fazla sıfat-fiil vardır ve E de doğrudur.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

14. I numaralı "Pers İmparatorluğu" ifadesinde devlet adı özel ad olduğu için sözcüklerin büyük harfle başlaması doğrudur. II numaralı "Libya çöllerinden" sözünde "Libya" özel ad olduğu için büyük, "çöllerinden" ise burada genel tür adı olarak kullanıldığı için küçük harfle yazılmıştır ve kullanım doğrudur. III numaralı "hükmetti" sözcüğü "hüküm + etmek" birleşmesinde ünlü düşmesine uğradığı için bitişik yazılır ve doğrudur. IV numaralı "büyük İskender'den" ifadesinde ise "Büyük" sözü İskender'in adıyla birlikte kullanılan tarihî bir adlandırmanın parçasıdır ve büyük harfle başlamalıdır; doğru yazım "**Büyük İskender'den**" olmalıdır. V numaralı "hiçbir şey" ifadesinde "hiçbir" bitişik, "şey" ise ayrı yazıldığından kullanım doğrudur. Bu nedenle yazımı yanlış olan söz IV'tür.

Cevap: D

15. I numaralı yerde "saptamak" ve "değerlendirmek" biçimindeki eş görevli sözleri ayırmak için **virgül** kullanılmalıdır. II numaralı yerde tamamlanmamış, devamı düşünülebilecek bir anlatım bulunduğundan **üç nokta** kullanılabilir. III numaralı yerde ise "Tarihle ilgili çalışmalar" söz grubu bulunmaktadır; "tarihle ilgili" ifadesi "çalışmalar" sözcüğünü nitelediğinden bu iki unsurun arasına **herhangi bir noktalama işareti getirilemez**. IV numaralı yerde bir cümle tamamlanıp yeni bir cümle başladığı için **nokta**, V numaralı yerde ise aynı özneye bağlı "söylencelere bağlı kalmış" ve "yan tutmaktan kurtulamamıştır" yargılarını ayırmak için **virgül** kullanılabilir. Buna göre herhangi bir noktalama işareti koymaya gerek olmayan yer III'tür.

Cevap: C

16. A seçeneğinde "etkili ve güzel bir ses" nitelikleri aynı isme bağlandığı için anlatım doğrudur. B seçeneğinde ise "etkilemek" fiili **-i hâl ekiyle** kullanılmalıdır; "böbreklerini" doğruyken "midesine" yanlıştır ve bu durum tamlama/ek uyumsuzluğuna yol açmaktadır. C'de "bir şeyden etkilenmek" kullanımı, D'de "karar değiştirmesinde ... etkisi olmak" yapısı, E'de ise "konuşma yapmak" ifadesi anlam ve dil bilgisi bakımından doğrudur. B seçeneğindeki cümle "**Uzun süredir aldığı ilaçlar midesini ve böbreklerini etkilemiş.**" biçiminde düzeltilmelidir.

Cevap: B

17. Parçada "bana göre", "çok hoş" ve "hayran kalırsınız" gibi kişisel değerlendirmeler bulunduğundan **öznellik ağır basmaktadır (A)**. Karacık Çoban'ın mizahi yönünü ortaya koymak amacıyla *Vatan Yahut Silistre*'deki Abdullah Çavuş ve *Yorgun Savaşçı*'daki Kör Şaban örnek olarak gösterildiğinden **örneklendirmeden yararlanılmıştır (B)**. "Bir mizah yapıtıdır bana göre." ve "Benzetirim onu." gibi cümlelerde yüklem olağan yerinden önce kullanıldığı için **devrik cümlelere yer verilmiştir (C)**. "Düğüne, eğlenceye gider gibidir." ve başka kahramanlara benzetilmesiyle **karşılaştırmadan da yararlanılmıştır (D)**. Ancak parçada yüklemi söylenmeyerek tamamlanması okuyucuya bırakılmış bir **eksiltili cümle yoktur**; "Yalnız savaşmak değil; ... güldürmek de onun görevidir." cümlesinin yüklemi "onun görevidir" sözdür. Bu nedenle yanlış yargı E'dedir.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

18. I, II ve III. cümlelerde paranın ortaya çıkışından önceki **takas sistemi ve ticarete standart bir değişim aracına duyulan ihtiyacın doğuşu** anlatılmaktadır: I. cümlede takasta kullanılan malzemelerden, II. cümlede ticaret geliştikçe ortaya çıkan ihtiyaçtan, III. cümlede ise bu ihtiyacın sikkelerin kullanılmasını sağlamasından söz edilir. IV. cümleyle birlikte düşüncenin yönü değişerek **ilk sikkenin tarihsel özelliklerinin anlatımına** geçilir ve Lidya Kralı Giges tarafından bastırılan ilk sikke hakkında bilgi verilir. V. cümlede bu sikkelerin yapıldığı metal, VI. cümlede ise sikkelerin üzerindeki işaret ve amblem açıklanarak IV. cümlede başlayan düşünce sürdürülür. Bu nedenle ikinci paragraf IV. cümleyle başlamalıdır.

Cevap: C

20. Parçanın girişinde romanın insan yaşamını zenginleştiren ve kişiyi yeni yaşantılarla tanıştıran özel işlevinden söz edilmekte, boşluktan sonraki cümlelerde de romanın insanı gerçek dünyanın sınırlılığından çıkararak farklı yaşamları, insanları ve kendisini tanımasını sağladığı açıklanmaktadır. Bu nedenle **“Her gerçek roman yeni bir dünya, yeni bir hayat sunar okura.”** cümlesi hem önceki düşünceyi geliştirir hem de sonraki cümledeki “onu” zamirinin “okur”a gönderme yapmasını sağlayarak anlam bağıını kurar. B’de romanı anlayabilmek için sorgulama gerekliliği, C’de romanın değerinin satışla ölçülmesi, D’de genel olarak insanın kendini aşma isteği, E’de ise çok satan romanlara yönelik eleştiri üzerinde durulduğundan parçanın düşünce akışına A kadar uygun değildir.

Cevap: A

19. Parçada sözü edilen kişi; yanında bulunmaktan keyif alınan, insana çok şey öğreten, sohbetine doyulmayan, ruhsal açıdan zengin ve “saklı bir cevher” olarak nitelendirilen son derece değerli biri olarak anlatılmaktadır. Son cümledeki “Böyleleri o kadar azdır ki...” ifadesi de bu insanların **az bulunması nedeniyle değerlerinin bilinmesi ve dostluklarının kaybedilmek istenmemesi** düşüncesiyle tamamlanmalıdır; bu nedenle A seçeneği parçanın anlam bütünlüğünü sağlar. B’de bu kişileri sevmekte zorlanmaktan, C’de onlara benzeyerek kendine yabancılaşmaktan, D’de kuşak farkından, E’de ise yardım etme ve eleştirilme durumundan söz edilerek parçada bulunmayan yeni düşünceler ortaya atılmıştır.

Cevap: A

21. Parçada abur cubur tüketiminin hem çocukların gerekli besinleri almasını engellediği hem de obeziteyi artırdığı, ayrıca bu alışkanlığın ileri yaşlarda da devam ettiği belirtilmektedir. Son cümlede özellikle **küçük çocuklara öncelik verilmesinin nedeni** açıklanmak istendiğinden boşluğa bu durumun gerekçesini bildiren bir yargı gelmelidir. E seçeneğindeki **“alışkanlıklar çok küçük yaşlarda oluşmaya başlıyor”** ifadesi, küçük çocuklara neden öncelik verilmesi gerektiğini doğrudan açıklar. A yetişkinlere yönelik bir öneri, B kitle iletişim araçlarının etkisi, C yapılması gereken bilgilendirme, D ise anlatım dilinin nasıl olması gerektiğiyle ilgilidir; bunlar küçük çocukların neden öncelikli olduğunu açıklamaz.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

22. Parçada C vitamininin hangi besinlerde bulunduğu açıklandıktan sonra besinlerin **doğranması, havayla temas etmesi, pişirilmesi, dondurulması veya suda bekletilmesi durumunda C vitamininin bozulmaya başladığı**, bu nedenle sebze ve meyvelerin **taze ve çiğ tüketilmesi gerektiği** belirtilmiştir. Dolayısıyla "C vitamini içeren besinler tüketilirken nelere dikkat edilmelidir?" sorusunun cevabı parçada açıkça vardır. A'da kurutulmuş meyvelerin neden C vitamini açısından zengin olduğu, B'de hangi yaş grubunun C vitamini alması gerektiği, C'de C vitamini eksikliğinin belirtileri, E'de ise fazla C vitamininin vücuttan nasıl atıldığı sorulmaktadır; parçada bunlarla ilgili bilgi verilmemiştir.

Cevap: D

23. Konuşan kişi, okulunun başarı sıralamasında dünyanın en büyük ve tanınmış okulları arasında **ilk onda bulunduğundan son derece emin olduğunu** belirtmekte, hatta yöneticiler bunun aksini söylerse "okulun anahtarını bırakıp gitmeye" hazır olduğunu ifade etmektedir. Bu kesin ve güçlü söyleyiş onun **iddialı** olduğunu gösterir. Parçada başkasının başarısını kıskanma olmadığı için A, kuşku değil tam tersine güçlü bir güven bulunduğu için B, geleceğe ilişkin bir tahmin yapılmadığı için D, tehlike karşısında korkma durumundan söz edilmediği için E uygun değildir.

Cevap: C

24. Parçanın yazarı, romancılığı "hakikate yapılan yolculuğun arayış kısmı" olarak görmek; romancının hayatın **küçük ayrıntılarını, gölgelerini, herkesin gördüğü fakat anlamlandıramadığı renkleri ve küçük lekeleri** okura göstermesi gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca yalnızca "büyük hakikate" odaklanan yazarların hayatın renklerini ve neşesini kaçıracağını belirtmektedir. Bu düşünceler, romancının başkalarının fark etmediği veya önemsemediği ayrıntı ve güzellikleri görünür hâle getirmesi gerektiğini gösterir. A'daki roman tekniğini düşündürme, B'deki bilgi artırma, C'deki yazarın kendisini geri planda tutması ve E'deki kültürel birikim-sanatsal yetkinlik karşılaştırması parçada üzerinde durulan konular değildir.

Cevap: D

25. Parçanın yazarı, insanların her zaman aynı biçimde düşünmediğini "kafamız aynı frekansla ses vermiyor" sözüyle belirttiği için **farklı düşünüş biçimlerinin varlığını kabul etmektedir (A)**. Kendisinden farklı frekansta olanların "Bu adam neden bahsediyor?" diye düşündüğünü söylemesi, zaman zaman **anlaşılmadığını (C)** gösterir. Yalnızca kendisinde "titreşim yapan", yani tepki uyandıran olay ve olguları anlatması **işleyeceği konularda seçici olduğunu (D)**; aynı olayın kendisinde bile her zaman aynı titreşimi oluşturmadığını söylemesi de **bir durumdan her zaman aynı düzeyde etkilenmediğini (E)** gösterir. Ancak yazarın farklı düşünen insanlara karşı hoşgörüsüz davrandığını veya zaman zaman hoşgörüsünü kaybettiğini gösteren hiçbir ifade yoktur.

Cevap: B

26. Parçada kemanın sesinin, gövde üzerine gerilmiş tellere yayın sürülmesiyle çıktığı belirtilerek **çalınmasının hangi temele dayandığına (A)** değinilmiştir. Telin titreşiminin gövdeye, gövdenin titreşiminin de havaya aktarılması açıklanarak **sesin nasıl oluştuğu (B)** anlatılmıştır. Akustikle ilgilenen fizikçilerin kemanın nasıl ses çıkardığını çözmeye çalıştıkları belirtilerek **keman üzerinde yapılan bilimsel çalışmaya (C)** yer verilmiştir. "Tüm yaylı çalgılar içinde en gelişmiş olanı" ifadesiyle de kemanın **benzer müzik aletlerine göre üstünlüğünden (D)** söz edilmiştir. Ancak kemanın farklı türleri ve bu türlerin birbirleriyle ortak özellikleri hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

27. Parçada kütüphanenin dış duvarlarının, otopark katlarının dış yüzeyinin ve çocuk bölümünün girişinin **kitap sırtı veya kitap cildi biçimindeki tasarımlarla kaplanması**, projenin yaratıcı ve görselliğe önem veren bir çalışma olduğunu gösterdiğinden B ve E'ye ulaşılabilir. Projenin gençlerin okuma alışkanlığını geliştirmek ve kent halkını yeniden kütüphaneye çekmek amacıyla gerçekleştirilmesi **kütüphaneye gelenlerin artırılmasının hedeflendiğini (C)**, uygulama sonrasında kütüphaneye ilginin artması ve yöneticilerle halkın memnun olması da **beklentileri karşılayan bir sonuç elde edildiğini (D)** gösterir. Ancak projenin hazırlanması veya uygulanması sırasında **halkla iş birliği yapıldığına** ilişkin hiçbir bilgi verilmemiştir; halkın sonuçtan memnun olması, projeye katıldığı anlamına gelmez.

Cevap: A

29. Yazar, İstanbul'da doğduğunu ve yaşamının büyük bölümünü burada geçirdiğini, yalnızca İstanbullu olduğu ve İstanbul'un yazarı olduğu için kendisini zaman zaman **talihli** hissettiğini söylediğinden A'ya ulaşılabilir. İstanbul'u diğer şehir, ülke ve yaşamlarla karşılaştırmada temel ölçüt olarak görmesi, İstanbullu olmanın kendisine farklı bir bakış kazandırdığı düşüncesini desteklediğinden B çıkarılabilir. "Şehir binlerce yazara yüzlerce yıl yetecek kadar hikâyeyele kaynaşır." sözü, İstanbul'un yazarlara **çok fazla yazınsal malzeme sunduğunu** gösterdiğinden D'ye ulaşılır. Yazarın zaman zaman yalnızca İstanbullu olduğu için kendisini "yetersiz ve eksik" hissetmesi de sürekli aynı çevrede yaşamının olumsuz yanlarını düşündüğünü gösterdiğinden E çıkarılabilir. Ancak yazarın eserlerini oluştururken **İstanbul'da yaşayan diğer yazarlardan esinlendiğine** ilişkin hiçbir bilgi yoktur; söz konusu olan diğer yazarlar değil, İstanbul'un sunduğu hikâyelerdir.

Cevap: C

28. Parçada kütüphane, kişinin dikkatini dağıtan telefon, kapı zili, gürültü ve sohbet gibi unsurlardan uzaklaşarak **yalnızca yaptığı işe odaklanabileceği bir yer** olarak anlatılmıştır. Bu nedenle dikkatini toplayamayanlara kütüphanede çalışmalarının önerilmesi (A), bir amaca ulaşmak için çalışmak isteyenlerin kütüphaneyi tercih etmesi (C) ve gürültüden uzak bir ortam arayanların kütüphaneye yönelmesi (D) parçayla ilişkilendirilebilir. Ayrıca kütüphanede söylenecek çok önemli bir sözün bile dışarı çıkıncaya kadar ertelenmesi, okuma ve çalışmanın öncelikli tutulduğunu gösterdiğinden E de parçayla ilişkilidir. Ancak kütüphanelerde **kitap okuma ve ders çalışma dışındaki etkinliklere uygun ortamların bulunduğuna** ilişkin hiçbir bilgi verilmemiştir.

Cevap: B

30. Parçada kahvenin artık yalnızca zenginlerin içebildiği bir içecek olmaktan çıktığı ve isteyen herkesin kahve içebildiği belirtilerek **toplumun bütün kesimlerinde tüketildiğine (A)** değinilmiştir. 1975'te kahve çekirdeklerinin zarar görmesiyle fiyatların yükselmesi ve dar gelirli tiryakilerin kahveye hasret kalması, kahvenin **bulunmasının veya alınmasının güçleştiği bir dönemin yaşandığını (B)** gösterir. Yazarın dedesinin kahveyi "hemen her yemekten sonra" içtiğinin belirtilmesiyle **içilmesinin tercih edildiği zamana (C)**, günümüzde "herkesin elinin altında" olduğunun söylenmesiyle de **kolay ulaşılabildiğine (D)** değinilmiştir. Ancak kahvenin **misafirlere ikram edilmesi veya misafir ağırlamadaki yeri** hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

$$31. \frac{\frac{\frac{3}{2}}{2 - \frac{1}{2}} \cdot \frac{\frac{8}{3}}{3 - \frac{1}{3}}}{\frac{\frac{5}{2}}{2 + \frac{1}{2}} \cdot \frac{\frac{10}{3}}{3 + \frac{1}{3}}}$$

NOT: $a - \frac{b}{c} = \frac{a \cdot c - b}{c}$

$$a + \frac{b}{c} = \frac{a \cdot c + b}{c}$$

$$\frac{\frac{3}{2} \cdot \frac{4}{3}}{\frac{5}{2} \cdot \frac{10}{3}} = \frac{4}{25} = \frac{4}{1} \cdot \frac{3}{25} = \frac{12}{25}$$

Cevap: E

$$32. \frac{\frac{0,91}{0,7} - \frac{8,1}{9}}{\frac{91}{70} - \frac{81}{90}}$$

$$\frac{91}{70} = \frac{13}{10} \quad \frac{81}{90} = \frac{9}{10}$$

$$\frac{13}{10} - \frac{9}{10} = \frac{4}{10} = 0,4$$

Cevap: A

$$33. \frac{\sqrt{3} + \sqrt{2}}{\sqrt{3} - \sqrt{2}} - \frac{12}{\sqrt{6}}$$

NOT: $(a + b)^2 = a^2 + 2ab + b^2$

$$(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$$

$$a^2 - b^2 = (a - b) \cdot (a + b)$$

$$(\sqrt{3} + \sqrt{2})^2 = 3 + 2\sqrt{6} + 2 = 5 + 2\sqrt{6}$$

$$(\sqrt{3} - \sqrt{2}) \cdot (\sqrt{3} + \sqrt{2}) = (\sqrt{3})^2 - (\sqrt{2})^2 = 3 - 2 = 1$$

$$\frac{5 + 2\sqrt{6}}{1} - \frac{12\sqrt{6}}{6}$$

$$5 + 2\sqrt{6} - 2\sqrt{6} = 5$$

Cevap: D

$$34. \frac{6 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2! + 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2!}{4 \cdot 3 \cdot 2! + 3 \cdot 2!}$$

$$\frac{5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2! (6 + 1)}{3 \cdot 2! (4 + 1)} = \frac{5 \cdot 4 \cdot 7}{5} = 28$$

Cevap: D

$$35. \begin{array}{r} 1000A + 100B + 10C + D \\ 100A + 10B + C \\ 10A + B \\ + A \\ \hline 1547 \end{array}$$

$$\begin{array}{cccc} 1111A + 111B + 11C + D = 1547 \\ \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \quad \downarrow \\ 1 \quad 3 \quad 9 \quad 4 \end{array}$$

$$1111 + 333 + 99 + 4$$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

36. NOT: $\left(\frac{a}{b}\right)^{-1} = \frac{b}{a}$
 $a = 1$ $b = \frac{1}{2}$ için

$$1 \otimes \frac{1}{2} = \left(1 + \frac{1}{2}\right)^{-1} + 4^{1 + \frac{1}{2}}$$

$$1 + \frac{1}{2} = \frac{3}{2} \quad \left(\frac{3}{2}\right)^{-1} + 4^{\frac{3}{2}}$$

$$\frac{2}{3} + 2^{\frac{3}{2}} = \frac{2}{3} + 2^{\frac{3}{2}}$$

$$\frac{2}{3} + 8 = \boxed{\frac{26}{3}}$$

Cevap: E

37. NOT: $a^2 - b^2 = (a - b) \cdot (a + b)$

$$a \cdot (a - c) = a^2 - \frac{ac}{b^2} = 7$$

$$(a^2 - b^2) = 7$$

$$\frac{(a - b)}{1} \cdot \frac{(a + b)}{7} = 7$$

$$a - b = 1$$

$$+ \quad a + b = 7$$

$$2a = 8$$

$$a = 4 \quad b = 3$$

$$a \cdot c^2 = b^2 \quad \text{ise} \quad 4 \cdot c = 9$$

$$c = \frac{9}{4}$$

Cevap: C

38. Ortak çarpan parantezi ve tam kare ifade kurallarını kullanalım.

$$\frac{x^2 + xy}{x(x + y)} + x + y = x(x + y) + (x + y)$$

$$= (x + y)(x + 1)$$

$$x^2 - 2xy + y^2$$

$$= (x - y)^2$$

$$= (x - y) \cdot (x - y)$$

$$\frac{x^2 - xy}{x(x - y)} + x - y = x \cdot (x - y) + (x - y)$$

$$= (x - y)(x + 1)$$

$$\frac{(x + y) \cdot \cancel{(x - y)}}{\cancel{(x - y)}} \cdot \frac{\cancel{(x - y)} \cdot \cancel{(x - y)}}{\cancel{(x - y)} \cdot (x + 1)} = (x + y)$$

Cevap: E

39. $x^2 + z^2 + 2(1 - xz) = x^2 + z^2 + 2 - 2xz$
 $= \frac{x^2 - 2xz + z^2}{(x - z)^2 + 2} + 2$

$$x + y - z = 4$$

$$+ \quad x - y - z = 2$$

$$2x - 2z = 6$$

$$x - z = 3$$

$$(x - z)^2 = 3^2 = 9$$

$$9 + 2 = \boxed{11}$$

Cevap: A

40. $-1 < c < 1$

$$0 < c^2 < 1$$

Tersini alırsak;

$$1 < \frac{1}{c^2} \text{ olur.}$$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

41. $|x - (-1)| = 2 |x - 1|$

$$|x + 1| = 2 |x - 1|$$

$$(|x + 1|)^2 = (|2x - 2|)^2 \text{ Her iki tarafın karesini alalım.}$$

$$x^2 + 2x + 1 = 4x^2 - 8x + 4$$

$$\begin{array}{r} 3x^2 - 10x + 3 = 0 \\ \begin{array}{r} 3x \\ x \end{array} \quad \begin{array}{r} -1 \\ 3 \end{array} \end{array}$$

$$(3x - 1) \cdot (x - 3) = 0$$

$$x_1 = \frac{1}{3} \quad x_2 = 3$$

$$\frac{1}{3} + 3 = \frac{10}{3}$$

Cevap: C

42. 117 sayısı 9'a tam bölünür fakat 4'e tam bölünmez.
108 sayısı 9'a tam bölünen en küçük üç basamaklı sayıdır fakat 4'e de tam bölündüğü için alamayız.
117 rakamları çarpımı $\rightarrow 1 \cdot 1 \cdot 7 = 7$

Cevap: B

43.

A şubesi

B şubesi

x + 8 öğrenci

x öğrenci $x = 34$
 $\frac{x+8}{3}$ öğrenci geziye gitti.

 $\frac{x}{2}$ öğrenci geziye gitti.

 $\frac{2x+16}{3}$ öğrenci geziye

 $\frac{x}{2}$ öğrenci geziye

gitmedi.

gitmedi.

$$\frac{2x+16}{3} + \frac{x}{2} = 45$$

$$\frac{4x+32}{6} + \frac{3x}{6} = 45$$

$$\frac{7x+32}{6} = 45$$

$$x = 34$$

Cevap: E

44. Başlangıçta nişasza miktarı: $800 \cdot \frac{60}{100} = 480$ gram
x gram un eklenirse nişasta değişmez.

$$\frac{480}{800+x} = \frac{40}{100}$$

$$x = 400 \text{ gram olur.}$$

Cevap: B

45. 3 gömlek (g) = 2 pantolon (p)

$$5 \text{ pantolon (p)} = 2 \text{ ayakkabı (a)}$$

$$3 \text{ ayakkabı (a)} = 2 \text{ ceket (c)}$$

$$15/3g = 2p \quad 45g = 30p$$

$$6/5p = 2a \quad 30p = 12a$$

$$4/3a = 2c \quad 12a = 8c$$

$$45g = 30p = 12a = 8c$$

Cevap: C

46. 100x kişi

$$45x \text{ yalnızca resim} \rightarrow 45 \cdot 5 = 225 \text{ kişi}$$

$$25x \text{ yalnızca müzik}$$

$$45x + 25x = 70x$$

$$100x - 70x = 30x \text{ her iki dersi de olanlar}$$

$$30x = 150$$

$$x = 5$$

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

47. $100x$ her işçinin ödediği miktar olsun.
 y tane işçi olsun.
 $100x \cdot y \rightarrow$ ilk durumda toplam ücret
 $y + 3$ kişi oluyorlar.

Toplam $80x$ ücret ödüyorlar.

$$80x \cdot (y + 3) = 100x \cdot y$$

$$80y + 240 = 100y$$

$$20y = 240$$

$$y = 12$$

$$100 \cdot x \cdot 12 = 1200$$

$$\boxed{x = 1}$$

3 kişinin katılmasıyla
 kişi başına düşen
 ücret $80 \cdot 1 = 80$ TL

Cevap: C

48. $x \rightarrow 2$ balkonlu daireler
 $y \rightarrow 3$ balkonlu daireler

$$-3/x + y = 20$$

$$-3x - 3y = -60$$

$$2x + 3y = 48$$

$$2x + 3y = 48$$

$$-x = -12$$

$$\boxed{x = 12}$$

Cevap: C

49. x İkili sıralanan kişi sayısı
 y Dörtlü sıralanan kişi sayısı

$$\frac{x}{2} + \frac{y}{4} + 6 = \frac{x+y}{2}$$

$$\frac{2x+y}{4} + 6 = \frac{2x+2y}{4}$$

$$\frac{2x+2y-2x-y}{4} = 6 \Rightarrow \boxed{y = 24}$$

$$\frac{x}{2} = \frac{y}{4} \cdot 3$$

$$\frac{x}{2} = \frac{24}{4} \cdot 3 \Rightarrow \boxed{x = 36}$$

$$x + y = 36 + 24 = \boxed{60}$$

Cevap: E

50.

	Etiket fiyatı (TL)	İndirimli fiyat
Etek	68	57,8
Tişört	32	27,2
Ceket	$x = 80$	68
Gömlek	40	34

$$\frac{68 \cdot 15}{100} = 10,2$$

$$\frac{32 \cdot 15}{100} = 4,8$$

$$\frac{40 \cdot 15}{100} = 6$$

$$68 - 10,2 = 57,8$$

$$32 - 4,8 = 27,2$$

$$40 - 6 = 34$$

$$57,8 + 27,2 + 34 = 119$$

$$187 - 119 = 68 \text{ Ceketin indirimli fiyatı}$$

$$x - \frac{x \cdot 15}{100} = 68$$

$$\frac{85x}{100} = 68 \Rightarrow x = 80$$

$$80 - 68 = 12 \text{ TL indirim}$$

Cevap: B

$$51. A + B + D \leq 200$$

$$A + B + C + D = 262$$

$$A + D + 22 + D \leq 200$$

$$A + D + 22 + A + D = 262$$

$$A + 2D \leq 178$$

$$2A + 2D = 240$$

$$A = C$$

$$A + D = 120$$

$$B = D + 22$$

$$A = 120 - D$$

$$A + 2D \leq 178$$

$$120 - D + 2D \leq 178$$

$$D \leq 58$$

$$D = 58 \text{ en fazla}$$

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

52. $A + D + H = 10\ 000$

$A + D = 6000\ \text{TL}$

$H = 4000\ \text{TL}$

$D + H = 3A$

$3A - D = 4000$

$D + 4000 = 3A$

$A + D = 6000 \rightarrow 2500 + D = 6000$

$4A = 10\ 000$

$D = 3500\ \text{TL}$

$A = 2500$

Cevap: A

53. $x \rightarrow$ ev ile okul arası mesafe

$x = a \cdot \frac{bk}{t_1} \quad bk + ak = t$

$x = b \cdot \frac{t_2}{ak} \quad k(b + a) = t$

$k = \frac{t}{b + a}$

$x = a \cdot b \cdot \frac{t}{b + a} = \frac{a \cdot b \cdot t}{b + a}$

Cevap: D

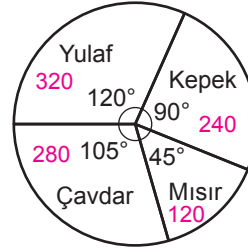
54. $\binom{6}{2} = \frac{6 \cdot 5}{2} = 15$ farklı durum

En kısa ve en uzunun seçilme durumu 1

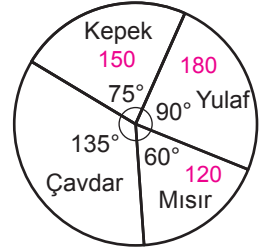
$\frac{1}{15}$ istenilen olasılık

Cevap: C

55.

I. grafik

II. grafik

75° açığa 150 ekmek satıldıysa

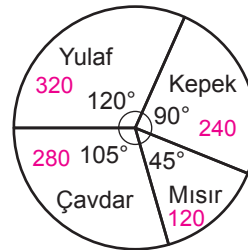
90° açığa x

$75 \cdot x = 90 \cdot 150$

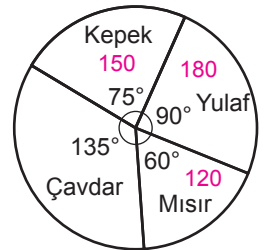
$x = 80$

Cevap: A

56.

I. grafik

II. grafik

75° 150 ekmek

60° x

$75 \cdot x = 60 \cdot 150$

$x = 120$ mısır satılmış ve üretilmiş

45° 120 ekmek

105° y

$y = 280$ olur.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

57. Üretilen ve satılanları bulalım.

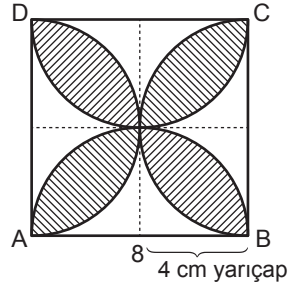
	Üretilen	Satılan
Yulaf	320	180
Çavdar	280	270
Kepek	240	150
Mısır	120	120
Toplam	960	720

$$\begin{array}{rcl} 45^\circ & 120 & \text{ekmek} \\ 120^\circ & x & \\ \hline x = 320 \end{array} \quad \begin{array}{rcl} 45^\circ & 120 & \text{ekmek} \\ 90^\circ & y & \\ \hline y = 240 \end{array}$$

$$\begin{array}{rcl} 60^\circ & 120 & \text{ekmek} \\ 90^\circ & z & \\ \hline z = 180 \end{array} \quad \begin{array}{rcl} 60^\circ & 120 & \text{ekmek} \\ 135^\circ & t & \\ \hline t = 270 \end{array}$$

Cevap: D

59.

Merkez açısı $\rightarrow 90^\circ$

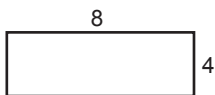
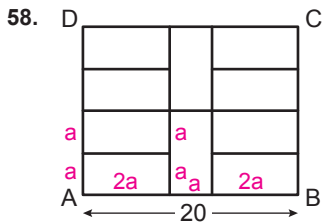
$$2 \cdot \frac{90}{360} \cdot \pi \cdot 4^2 = 8\pi$$

$$\text{Dik üçgen alanı} \Rightarrow 2 \cdot \frac{4 \cdot 4}{2} = 16$$

 $8\pi - 16$ bir yaprak için $4 \cdot (8\pi - 16)$ dört yaprak için

$$32\pi - 64$$

Cevap: A

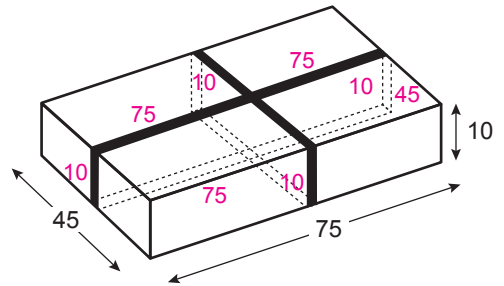

$$5a = 20 \quad \text{ise} \quad a = 4 \text{ olur.}$$

$$(4 + 4) \cdot 2 = \boxed{24 \text{ cm}}$$

Cevap: B

60.

$$2 \cdot 45 = 90 \text{ cm}$$

$$2 \cdot 75 = 150 \text{ cm}$$

$$4 \cdot 10 = 40 \text{ cm}$$

$$90 + 150 + 40 = 280 \text{ cm}$$

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

1. İlk Türk devlet teşkilatını (ordu-devlet yapısını, onlu sistemi, ikili teşkilat anlayışını) kuran devlet Hunlar (Asya Hun Devleti - Mete Han dönemi) olarak kabul edilir. Uygurlar yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir; Göktürkler Türk adıyla kurulan ilk devlettir; Hazarlar museviliği benimseyen ilk Türk devletidir; Avarlar ise hem Asya'da hem Avrupa'da devlet kurmuş topluluklardandır.

Cevap: A

2. "Türk" adı siyasi bir devlet adı ve topluluk ismi olarak tarihte ilk kez Çin kaynaklarında geçmiştir. Bizans, Latin, Roma ve İslam kaynaklarında Türk ismi ve Türkistan coğrafi tabiri daha sonraki dönemlerde kullanılmıştır.

Cevap: C

3. İslamiyet öncesi Türklerde kurganlara ölen kişiyle birlikte kişisel eşyalarının (silah, at takımı, kap kacak) konulması, kişinin öldükten sonra başka bir dünyada yaşamaya devam edeceğine yani ahiret inancına doğrudan kanıttır. Onların inancına göre insan öldüğünde ruhu (tin) bedenden ayrılır ancak yaşam biçimi ve ihtiyaçları başka bir boyutta devam ederdi. Dolayısıyla mezara konulan eşyalar birer hatıra veya süs ögesi değil; ölen kişinin öteki dünyadaki yaşamında kullanmaya devam edeceği zaruri araç gereçler olarak değerlendirildi. Diğer seçeneklerde verilen; yuğ törenleri cenaze törenleridir, iyi-kötü ruhlar ile kutsal hayvanlar animizm ve totemizmle ilişkilidir; Toy meclisi ise siyasi ve idari bir kurumdur.

Cevap: E

4. Osmanlı Devleti'nde tımar sisteminin bozulmasında paranın değerinin düşürülmesi (tağşiş) doğrudan bir etken değildir; aksine paranın değer kaybetmesi ve enflasyon yüzünden dirlik sahiplerinin gelirlerinin erimesi, tımar sisteminin çözülme sürecinde ortaya çıkan ekonomik bir sonuçtur. Diğer seçeneklere bakıldığında ise: merkezî otoritenin zayıflaması toprak düzenindeki denetimi yitirmiş, Celâli isyanları köylünün toprağı terk etmesine (çiftbozan) yol açmış, üretimin azalması tımar gelirlerini doğrudan düşürmüş ve ateşli silahların ön plana çıkmasıyla tımarlı sipahiler yerine tüfekli tımarsız askerlere (sekban/saruca) ihtiyaç duyulması tımar sistemini temelden işlevsizleştirmiştir. Dolayısıyla paranın değerinin düşürülmesi, sistemin bozulmasına yol açan bir neden değil, yaşanan genel mali kriz ve sistemik çözümünün bir sonucudur.

Cevap: D

5. I. Ahmet döneminde getirilen "Ekber ve Erşet" usulü (hanedanın en yaşlı ve akıllı üyesinin tahta geçmesi), taht kavgalarını engellemek (A), hanedanın soyunun devamını güvenceye almak (C), kardeş katli (şehzadelerin katli) uygulamasını sonlandırmak (D) ve veraset sistemini kurala bağlayarak siyasi istikrar sağlamak (E) amacını taşır. Ancak bu kural düzenlemesi, merkezdeki Kapıkullarının (Yeniçerilerin) yönetim üzerindeki etkisini azaltmamış, aksine şehzadelerin Sancağa çıkma usulünün kaldırılıp Kafes usulüne geçilmesiyle saray entrikaları ve Kapıkulu müdahaleleri daha da artmıştır.

Cevap: B

6. XVII. yüzyıl Osmanlı ıslahatları; kişilere bağlı kalmış, askerî ağırlıklı olmuş, merkezî otoritenin baskı ve şiddet gücüyle uygulanmaya çalışılmış ve Yeniçerilerin sert tepkileriyle karşılaşmıştır. Ancak XVII. yüzyıl ıslahatlarında henüz Avrupa'daki gelişmeler örnek alınmamıştır; Batı tarzı/Avrupa örneği ıslahatlar XVIII. yüzyıldan (Lale Devri ve sonrası) itibaren başlamıştır.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

7. Osmanlı Devleti'nde Avrupa'nın önemli başkentlerinde (Londra, Paris, Viyana, Berlin) ilk kez daimî elçiliklerin açılması, yabancı dil (özellikle Fransızca) eğitime önem verilmesi ve Mühendishane-i Berrî-i Hümayun (Kara Mühendishanesi) gibi askerî okulların kurulması III. Selim (Nizam-ı Cedit) döneminde gerçekleşmiş yeniliklerdir.

Cevap: A

8. Osmanlı Devleti'nde Türkçülük hareketinin hızlanmasında Balkan Savaşları ve Birinci Dünya Savaşı doğrudan etkili olmuştur; çünkü Balkan Savaşları'nda Hristiyan tebaanın ayrılması Osmanlılık fikrini, Birinci Dünya Savaşı'nda bazı Arap liderlerin İtilaf Devletleri ile iş birliği yapması ise İslamcılık fikrini işlevsiz kılmış, 1853-1856 yıllarındaki Kırım Savaşı döneminde ise imparatorluğu bir arada tutma gayesiyle henüz Türkçülük değil Osmanlılık fikri ön planda olduğundan bu savaş Türkçülüğün hızlanmasında bir etken olmamıştır.

Cevap: D

9. 1876 Kanun-ı Esasi'ye göre halk ilk kez Mebusan Meclisi için kısıtlı da olsa seçme ve seçilme hakkını elde etmiş (I) ve parlamento Mebusan Meclisi ile Âyan Meclisi olarak iki ayrı meclisten oluşmuştur (III). Ancak 1876 Anayasası'nın ilk halinde padişahın meclisi feshetme ve kapatma yetkisi vardır (Padişah bu yetkiyi kullanarak 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sırasında meclisi tatil etmiştir). Dolayısıyla II. öncüldeki "padişahın meclisi kapatma yetkisinin bulunmaması" ifadesi yanlış olup Kanun-ı Esasi'nin bir özelliği değildir.

Cevap: B

10. İtilaf Devletleri Mondros Ateşkes Antlaşması ile demir yolları, Toros tünelleri, haberleşme, telsiz ve telgraf hatlarını denetim altına alarak Osmanlı Devleti'nin ulaşım ve haberleşmesini kontrol etmeyi, olası bir direnişi engellemeyi, Osmanlı'yı iktisadi/askerî açıdan zayıflatıp sömürge hâline getirmeyi hedeflemiştir. Osmanlı Devleti'nin ulaşım altyapısını geliştirmek gibi olumlu ve yapıcı bir amaç İtilaf Devletleri'nin işgal politikalarıyla tamamen çelişir ve savunulamaz.

Cevap: A

11. Kurtuluş Savaşı döneminde bölgesel cemiyetlerin ötesinde, ülkedeki tüm millî güçleri birleştirmek, haklı mücadeleyi ulusal/uluslararası alanda basın-yayın ve propaganda yoluyla savunmak amacıyla İstanbul'da kurulan cemiyet Millî Kongre Cemiyeti'dir. Dr. Esat Işık önderliğinde kurulmuştur. Kilikyalılar, Anadolu Kadınları, İzmir Müdafaa-i Hukuk ve Trakya-Paşaeli, cemiyetleri ise bulundukları bölgelerin savunulması amacıyla kurulmuş bölgesel direniş örgütleridir.

Cevap: E

12. Hristiyan azınlıklara siyasal egemenlik ve toplumsal dengemizi bozacak ayrıcalıklar (imtiyazlar) verilemeyeceği ilkesi, ilk kez Erzurum Kongresi kararlarında açıkça ifade edilmiş ve ardından Sivas Kongresi kararlarında aynen kabul edilerek ulusallaştırılmıştır. Amasya Genelgesi'nde ise Millî Mücadele'nin amacı, gerekçesi ve yöntemi belirtilmiş olup azınlık haklarıyla ilgili bu spesifik madde yer almamıştır.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

13. 16 Mart 1920'de İtilaf Devletleri tarafından İstanbul'un resmen işgal edilmesi ve Mebusan Meclisi'nin basılarak dağıtılması üzerine, Mustafa Kemal Paşa millî iradeyi ve milletin temsilini devam ettirmek amacıyla Ankara'da kurucu bir meclisin toplanması çağrısında bulunmuştur. Bu doğrultuda 23 Nisan 1920'de TBMM'nin açılması, doğrudan İstanbul'un resmen işgal edilmesine ve meclissiz kalan milletin iradesinin yok edilme girişimine verilmiş tarihî bir cevaptır. Felah-ı Vatan, son Osmanlı Mebusan Meclisinde kurulan gruptur. Amasya Görüşmeleri, Temsil Heyeti ile İstanbul Hükümeti arasındaki ilk resmi temastır. Londra Konferansı, I. İnönü Savaşı sonrasında toplanmıştır. Mondros sonrasındaki işgaller, genel direnişi ve cemiyetleri tetiklemiştir.

Cevap: B

14. TBMM Hükümeti ile Sovyet Rusya arasında 16 Mart 1921 tarihinde Moskova Antlaşması imzalanmıştır. Bu antlaşmanın imzalanmasında, TBMM ordularının Yunanlılara karşı kazandığı Birinci İnönü Savaşı zaferi doğrudan etkili olmuştur. Bu askerî başarı, Sovyet Rusya'nın TBMM'ye olan güvenini artırmış ve ilk kez bir büyük Avrupalı devlet TBMM'yi resmen tanımıştır. İkinci İnönü (A), Kütahya-Eskişehir (B), Sakarya (D) ve Büyük Taarruz (E) ise Moskova Antlaşması'ndan sonraki askerî gelişmelerdir.

Cevap: C

15. Mustafa Kemal Paşa tarafından Kütahya-Eskişehir yenilgisinden sonra çıkarılan Tekâlif-i Milliye Emirleri; ordunun giyim, gıda, taşıt ve silah gibi acil ihtiyaçlarını halkın katılımıyla karşılamak amacıyla yayımlanmıştır. Bu yardımlar, yaklaşan Sakarya Meydan Muharebesi öncesinde ordunun ihtiyaçlarını temin etmek (I) amacını taşır. Ancak Tekâlif-i Milliye Emirleri'nin amacı Millî Mücadele'ye karşı olanları tespit etmek (II) veya mal ve malzemenin düşman eline geçmesini önlemek (III) değildir, bu durum Mondros sonrası önlemlerde etkilidir. Dolayısıyla yalnız I. öncül amaçlanmıştır.

Cevap: A

16. TBMM'nin güçler birliği (yasama, yürütme, yargı) ilkesi doğrultusunda yargı yetkisini doğrudan kullandığının kanıtı, üyeleri milletvekillerinden oluşan İstiklal Mahkemeleri üyelerinin seçilmesidir. Mahkeme hâkimlerinin milletvekili olması, meclisin yargı gücünü bizzat bünyesinde uyguladığını gösterir. A, B ve C) Kanun çıkarmak veya hazırlamak meclisin "yasama" gücüdür. D) Teşkilat-ı Esasiye'nin uygulanması "yürütme" gücü kapsamındadır.

Cevap: E

17. Millî egemenlik; yönetme yetkisinin ve siyasi otoritenin doğrudan millete ait olmasıdır. Saltanatın kaldırılması, hanedan egemenliğine son verip millet iradesinin önündeki en büyük engeli kaldırdığı için millî egemenliğin pekiştirilmesinde ve güçlendirilmesinde en doğrudan ve somut kanıttır. Şer'iye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılması (A), Tekke ve zaviyelerin kapatılması (D) laikleşme; Medeni Kanun (B) toplumsal/hukuksal eşitlik; Takrir-i Sükûn Kanunu (E) ise kamu düzeni ve güvenlik ile ilgilidir.

Cevap: C

18. Yeni Türk Devleti'nde eğitim ve öğretim politikasının "ulusal nitelik" kazanmasında öncelikle etkili olan gelişme, 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu'dur (Öğretim Birliği Yasası). Bu kanunla ülkedeki tüm okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlanmış, yabancı ve dini eğitim veren kurumların denetimi sağlanarak öğretimde birlik ve millîlik ilkesi esas alınmıştır. Millet Mektepleri (A), Halkevleri (C) ve Yeni Türk Harfleri (D) bu birleşmeden sonra gerçekleşen kültür/okuma-yazma hamleleridir.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

19. • I. Maarif Teşkilatı Kanunu: 2 Mart 1926
 • V. Gazi Eğitim Enstitüsünün açılması: 1926 (Maarif Teşkilatı Kanunu'ndan sonra, aynı yıl içinde enstitü kurulma süreci başladı)
 • IV. Yeni Türk Alfabesinin kabulü: 1 Kasım 1928
 • II. Millet Mekteplerinin açılması: 24 Kasım 1928 (Yeni harfleri halka öğretmek amacıyla alfabe-nin kabulünden hemen sonra açıldı)
 • III. Üniversite reformu: 31 Mayıs 1933 (Darülfün-un kapatılarak İstanbul Üniversitesi kuruldu)

Bu bilgilere göre doğru kronolojik sıralama

I - V - IV - II - III şeklindedir.

Cevap: A

20. Halifeliğin kaldırılması (3 Mart 1924), ümmet anlayışından millî devlet yapısına geçişi sağladığı için Milliyetçilik (I) ve din ile devlet işlerini birbirinden ayırıp akılcı/laik bir düzen oluşturduğu için Laiklik (II) ilkeleriyle doğrudan ilişkilidir. Devletçilik (III) ise tamamen ekonomi, iktisadi yatırımlar ve sermaye modeli ile ilgili bir ilke olduğundan siyasi/dini bir kurum olan Halifeliğin kaldırılmasıyla doğrudan bir ilişkisi yoktur.

Cevap: C

21. 1923-1925 yılları arasında Cumhuriyet'in ilanı ile Cumhuriyetçilik (E), ümmetçilikten vazgeçilip millî adımlar atılmasıyla Milliyetçilik (A), Aşar vergisinin kaldırılması ve kadın haklarına yönelik ilk adımlarla Halkçılık (B), Halifeliğin ve Şer'iye-Evkaf Vekâletinin kaldırılmasıyla Laiklik (C) doğrultusunda önemli in-kılaplar yapılmıştır. Devletçilik ilkesi ise 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'ndan sonra, özellikle 1930'lu yılların başından itibaren uygulanan bir ekonomik modeldir; 1923-1925 yılları arasında henüz devlet-çilik politikası yürürlükte değildir.

Cevap: D

22. Halkçılık ilkesi; toplumda imtiyazsız, sınıfsız, kanun önünde eşit bir yapıyı savunur. Bu doğrultuda kişi, aile veya sınıfa ayrıcalık tanınmasına (I) ve toplu-mun sınıflara bölünmesine (III) tamamen karşıdır. Bütün yurttaşların devlet hizmetinden yararlanması (II) ise Halkçılık ilkesinin karşı olduğu değil, aksine desteklediği ve savunduğu bir durumdur. Dolayısıyla soru "karşıdır" ifadesini sorduğu için I ve III. ön-cüller alınmalıdır.

Cevap: D

23. Atatürk'ün din ve mezhep tercihlerinin kişinin kendi vicdanına kaldığını, kimsenin bir dine veya mezhe-be zorlanamayacağını vurgulayan bu sözü, inanç özgürlüğünü ve vicdan hürriyetini esas alan Laiklik (II) ilkesini doğrudan açıklar. Sınıfsal eşitlik (Halkçı-lık - I) veya millî bağımsızlık/kimlik (Milliyetçilik - III) vurgusu doğrudan yer almamaktadır.

Cevap: A

24. Atatürk Dönemi 1923-1938 yılları arasını kapsar. Merkez Bankasının kurulması (1930 - A), İzmir İktisat Kongresi (1923 - C), Teşvik-i Sanayi Kanunu (1927 - D) ve Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı (1934 - E) Atatürk döneminde gerçekleştirilen ekonomik fa-liyetlerdir. Varlık Vergisi ise Atatürk'ün vefatından sonra, II. Dünya Savaşı yıllarında Cumhurbaşkanı İsmet İnönü döneminde (1942) çıkarılmış bir uygu-lamadır.

Cevap: B

25. Mustafa Kemal Atatürk, 5 Eylül 1938 tarihli vasiyet-namesinde Türkiye İş Bankası'ndaki hisselerinin yıllık gelirini Türk Dil Kurumu (I) ve Türk Tarih Kuru-mu'na (II) eşit olarak bırakmıştır. Türk Ocakları (III) ise 1931 yılında kapatılarak Halkevlerine devredildi-ği için vasiyetnamede yer almamaktadır.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

26. Cumhuriyet'in ilk yıllarında millî iktisat politikaları doğrultusunda yabancı şirketlerin elindeki stratejik tesisler satın alınarak devletleştirilmiştir. Bu süreçte ulusal pazarı bütünlendirmek, iç ticareti canlandırmak ve askerî güvenliği sağlamak amacıyla Demir yolu ulaşımına birinci derecede öncelik verilmiş ve yabancıların işlettiği hatlar süratle devletleştirilmiştir. Belediye hizmetleri (A), madencilik (B), ticaret (C) ve imalat sanayi (D) alanlarında da adımlar atılmakla birlikte öncelikli ve yaygın devletleştirme hamlesi demir yollarında gerçekleşmiştir.

Cevap: E

27. Atatürk Dönemi Türk dış politikası; hayalperestlikten uzak Gerçekçilik (A), ulusal egemenliği korumayı amaçlayan Tam bağımsızlık (B), dünyadaki konjonktürü izleyen Dünyadaki gelişmeleri göz önünde bulundurmak (D) ve Akılcılık (E) prensiplerine dayanır. Başka devletlerin topraklarında gözü olan Yayılmacılık ise Atatürk'ün "Yurtta sulh, cihanda sulh" anlayışına tamamen aykırıdır ve dış politikanın esasları arasında asla yer almaz.

Cevap: C

28. Olayların kronolojik sıralaması şu şekildedir: Türkiye'nin Milletler Cemiyetine katılması 1932 yılında (III), Balkan Antantı'nın kurulması 1934 yılında (II) ve Boğazlar Sözleşmesi (Montrö) ile Boğazların Türkiye'nin denetimine girmesi 1936 yılında (I) gerçekleşmiştir. Bu tarihlere göre doğru kronolojik sıralama III - II - I şeklindedir.

Cevap: E

29. 1930'lu yıllarda İtalya ve Almanya'da faşist/nazist rejimlerin kurulması ve yayılmacı politikalar izlemesi üzerine Türkiye, güvenliğini sağlamak için Balkan Antantı'nı kurmuş (A), Montrö Boğazlar Sözleşmesi ile Boğazları silahlandırmış (C), Hatay'ı ana vatana katmış (B) ve Doğu sınırını korumak için Sadabat Paketi'nin (E) imzalamıştır. Musul sorununun çözülmesi ise çok daha öncede, 1926 yılında İngiltere ile imzalanan Ankara Antlaşması ile sonuçlanmıştır; 1930'lu yıllardaki II. Dünya Savaşı öncesi bu tırmanın bir sonucu değildir.

Cevap: D

30. İtalya ve Almanya'nın Akdeniz ve Avrupa'da yayılmacı politika izlemesi (A, E), Türkiye'nin barışçıl tutumu (D) ve İngiltere'nin yaklaşan savaş tehlikesi karşısında Boğazlar konusunda Türkiye'ye destek vermesi (C) Türkiye-İngiltere ilişkilerini olumlu yönde yakınlaştırmıştır. Türk-Sovyet Dostluk Antlaşması (1921 Moskova Antlaşması) ise Kurtuluş Savaşı döneminde Sovyet Rusya ile imzalanmış olup ilerleyen süreçte İngiltere ile kurulan diplomatik yakınlaşmanın doğrudan bir nedeni değildir.

Cevap: B

31. Türkiye, 36°-42° Kuzey paralelleri ile 26°-45° Doğu meridyenleri arasında yer alır. C seçeneğindeki alan ise 84°-88° Kuzey paralelleri ile 140°-145° Batı meridyenleri arasında bulunarak Kuzey Kutbu'na çok yakın bir konumdadır. 140°-145° Batı meridyenleri Türkiye'nin boylamlarının antimeridyen uzantısında kaldığından, Kuzey Kutbu üzerinden doğrudan geçilen rotada açılmalık fark en aza iner ve en kısa uçuş mesafesi elde edilir. Bu doğrultuda Türkiye'ye en kısa mesafeden ulaşacak hava aracı C seçeneğindeki alandan hareket etmelidir.

Cevap: C

32. Kuraklık sonucunda yağışlar azaldığı için yer altı su seviyeleri yani taban suyu beslenemez ve hızla alçalmaya başlar. Sondajlarla bu suyu çekmek, mevcut su seviyesinin daha da aşağılara inmesine neden olur; yani taban suyu seviyesinin "yukarılara çekilmesi" kuraklığın bir sonucu değil, ancak su bolluğunun bir göstergesi olabilir. Diğer seçenekler kuraklığın beklenen doğal sonuçlarıdır.

Cevap: E

33. İzmir Körfezi'nden hareket eden bir yat, kıyı şeridini izleyerek kuzeye doğru gittiğinde sırasıyla önce Çandarlı Körfezi'ne (I), ardından Kaz Dağları'nın güneyindeki Edremit Körfezi'ne (II) uğrar. Çanakkale Boğazı'nı geçtikten sonra Trakya kıyısındaki Saros Körfezi'ne (III) ulaşarak Dedeoğaç'a geçer.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

34. Türkiye'de nüfusun dağılışı üzerinde yer şekilleri, iklim ve su kaynakları gibi fiziki faktörler çok belirleyicidir. Enlem ise sıcaklığı etkileyen bir faktör olsa da, Türkiye'de kısa mesafelerde değişen yer şekilleri ve denizellik-karasallık etkisi, enlemin nüfus üzerindeki etkisini gölgede bırakır. Bu nedenle nüfusun yoğunlaştığı veya seyredildiği alanlarda enlem etkisi diğer faktörlere göre en düşük sıradadır.

Cevap: D

35. Mezralar, genellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yaygın olan, hayvancılığın yanı sıra tarımın da yapıldığı geçici veya kalıcı köy altı yerleşmeleridir. Hakkâri çevresi, engebeli yapısı ve hayvancılığa uygun meralarıyla bu tür yerleşmelerin Türkiye'de en yoğun görüldüğü sahalardan biridir. Ergene veya Konya gibi düz alanlarda ise daha çok toplu köy yerleşmeleri hakimdir.

Cevap: D

36. Hızlı kentleşme sürecinde dere yataklarının kurutulup yerleşime yani iskâna açılması, Türkiye'deki sel ve taşkın felaketlerinin en temel nedenidir. Modern şehircilik ilkelerine göre dere yatakları doğal haliyle bırakılmalı ve yeşil kuşak olarak korunmalıdır; buraların imara açılması bir önlem değil, büyük bir risk kaynağıdır. Diğer seçenekler ise sağlıklı bir kentleşme için gerekli teknik ve idari adımlardır.

Cevap: C

37. 2011 yılı TÜİK verilerine göre, Türkiye'de tahıllar arasında üretim miktarı ve pazar talebi dengesi açısından yeterlilik derecesi en yüksek olan ürün arpadır. Arpa, özellikle yem sanayisinde yaygın kullanılmasına rağmen üretim potansiyeli iç tüketimi karşılama noktasında oldukça yüksektir. Pirinç ve mısır gibi ürünlerde ise Türkiye, ihtiyacının bir kısmını dışarıdan ithal etmektedir.

Cevap: B

38. Iğdır Ovası'nda pamuk yetiştirilmesi, çevresi yüksek dağlarla çevrili bir çukur alanda oluşan "mikroklima" (dar alanlı özel iklim) etkisinin bir sonucudur. Benzer şekilde, Rize'de kış ılıkılığı sayesinde turuncgil ve çay yetiştirilebilmesi de Karadeniz iklimi içindeki özel bir mikroklima durumudur. Aydın'da incir veya Hatay'da pamuk zaten bölgenin genel iklim özelliklerine uygun tarım faaliyetleridir.

Cevap: E

39. Türkiye'de ipek böcekçiliği ve yaş koza üretimi, son yıllarda geleneksel merkezlerden modern üretim sahalarına kaymıştır. 2011 yılı istatistiklerine göre Diyarbakır, devlet teşvikleri ve modern tesislerle birlikte Türkiye'nin en fazla yaş koza üreten ili konumuna yükselmiştir. Bu durum, ilin tarımsal ekonomisindeki dönüşümün önemli bir kanıtıdır.

Cevap: D

40. Grafikteki 1999 ve 2000 yılları verileri incelendiğinde; tekne sayısının düşük bir seviyeden hızla arttığı, ancak aynı dönemde su ürünleri üretim miktarının belirgin bir şekilde azaldığı görülmektedir. Bir değişken artarken diğerinin azalması, bu iki veri arasında o dönem için "ters orantılı" bir ilişki olduğunu kanıtlar. Diğer yıllarda ise bu ilişki bazen doğru orantılı bazen de düzensiz seyretilmiştir.

Cevap: C

41. Bir ülkedeki maden çeşitliliği; o arazinin geçirdiği farklı jeolojik devirler, volkanizma, tektonik hareketler ve metamorfizma ile doğrudan ilgilidir. Son jeolojik dönemde yaşanan buzullaşma ise sadece yer şekillerini (buzul vadisi, sirk vb.) biçimlendiren bir dış kuvvettir ve yer altı kaynaklarının oluşumu üzerinde bir etkisi yoktur. Bu nedenle buzullaşma, Türkiye'nin maden zenginliğinin bir nedeni değildir.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

42. Türkiye, dünya rezervlerinin büyük kısmına sahip olduğu bor mineralleri ve perlit gibi madenlerde kendine fazlasıyla yeterli olup bu madenleri ihraç etmektedir. Ancak gübre üretiminde kullanılan fosfat ve enerji kaynağı olarak taş kömürü ihtiyacı karşılamada yetersiz kaldığı için ithal edilmektedir. Bu nedenle bor "yeterli", fosfat "yetersiz" grubuna girmektedir.

Cevap: A

43. Asfaltit, petrol kökenli bir katı yakıt olup Türkiye'de özellikle Güneydoğu Anadolu bölgesindeki Şırnak ve Silopi çevresinde yoğun yataklara sahiptir. Haritada III numara ile gösterilen alan Şırnak ilini temsil etmektedir. Diğer numaralı bölgelerde bu boyutta bir asfaltit rezervi bulunmamaktadır.

Cevap: C

44. Kapıköy Sınır Kapısı, Van ilimizde yer almakta olup Türkiye ile İran arasında hem kara yolu hem de doğrudan demir yolu bağlantısının sağlandığı stratejik bir geçiş noktasıdır. Gürbulak sadece kara yolu geçişi sağlarken, Kapıköy demir yolu ticareti için hayati öneme sahiptir. Bu hat aracılığıyla Orta Asya ülkelerine kadar ulaşım sağlanabilmektedir.

Cevap: B

45. Erzurum ve Bayburt'u Karadeniz'e bağlayan ulaşım güzergâhı, bölgenin en büyük ve en güçlü akarsuyu olan Çoruh Nehri'nin açtığı derin ve dar vadiyi takip etmek zorundadır. Doğu Karadeniz Dağları'nın aşılması için Çoruh Vadisi doğal bir ulaşım koridoru oluşturur. Yol boyunca devam eden sarp topoğrafya, nehrin akış yönüyle uyumlu bir şekilde inşa edilmiştir.

Cevap: E

46. 2011 yılı verilerine göre Türkiye'nin maden ihracatında (özellikle blok mermer ve doğal taşlar) en büyük pazar payına sahip olan ülke Çin Halk Cumhuriyeti'dir. Tablodaki K ülkesi, 1.3 milyar doların üzerindeki devasa payı ile Türkiye'nin maden dış satımında birinci sıradadır. Çin, Türkiye'nin ham madde ihracatında stratejik bir ortaktır.

Cevap: B

47. Türkiye'de iç ticaretin canlanmasında şehirleşme, ürün çeşitliliği, nüfus artışı ve ulaşım imkanlarının gelişmesi ana itici güçlerdir. Kırsal nüfusun dağılışının farklılık göstermesi ise yerel bir yerleşim özelliği olup, ülke genelindeki ticari emtia hacminin artmasında belirleyici bir neden olarak kabul edilemez. Ticaret, daha çok tüketim merkezleri olan kentler arasındaki akışla gelişir.

Cevap: D

48. 2011 yılı sonu itibarıyla Türkiye'nin enerji (doğal gaz ve petrol) ihtiyacı nedeniyle en fazla ithalat (dış alım) yaptığı ülke Rusya Federasyonu'dur. Dış satımda (ihracat) ise uzun yıllardır olduğu gibi en büyük ticari partnerimiz ve birinci sıradaki ülke Almanya'dır.

Cevap: A

49. Üniter devlet bir devlet yapısı/şeklidir; konfederasyon veya federasyon yapısındaki demokratik ülkeler de mevcuttur (ör. ABD, Almanya). Dolayısıyla üniter devlet demokrasinin olmazsa olmaz bir unsuru değildir.

Cevap: A

50. TBMM Genel Kurulu tarafından alınan yasama dokunulmazlığının kaldırılması veya milletvekilliğinin düşürülmesi kararlarına karşı iptal başvurusu Anayasa Mahkemesine yapılır.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

51. Anayasa'nın 119. maddesine göre tabii afet, salgın hastalık veya ağır ekonomik bunalım hâllerinde OHAL ilan etme yetkisi Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kuruluna aittir.

Cevap: E

52. Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organlarını veya bu organların üyelerini, geçici bir tedbir olarak kesin hükme kadar görevden uzaklaştırma yetkisi İçişleri Bakanına aittir.

Cevap: C

53. 3628 sayılı Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca devlet memurları, sonu (0) ve (5) ile biten yıllarda olmak üzere kural olarak 5 yılda bir mal bildiriminde bulunurlar.

Cevap: E

54. 657 sayılı Kanun'a göre memurluk; çıkarılma, çekilme (istifa), memurluğa alınma şartlarından birinin kaybedilmesi, emeklilik ve ölüm hâllerinde sona erer. Sadece yaşlanmak memurluğu sona erdirmez (emeklilik yaş haddine ulaşmak erdirmir).

Cevap: D

55. Toplumda ekonomik dengesizlikleri azaltmak ve adaleti sağlamak amacıyla güçsüzü koruyan, orantılı bölüşümü esas alan adalet türü paylaştıracı (dağıtıcı) adalettir. Artan oranlı vergilendirme de bunun bir sonucudur.

Cevap: C

56. Tarafların kendi iradeleriyle değiştiremeyecekleri, uyulması zorunlu olan hukuk kurallarına emredici kurallar denir.

Cevap: B

57. Özel hukuk ilişkilerine yabancılık unsuru (farklı vatandaşlık, yabancı ülkede bulunan mal vb.) girmesi durumunda uygulanacak kuralları düzenleyen dal Devletler özel hukukudur.

Cevap: A

58. DGM'lerin kaldırılması, ölüm cezasının kaldırılması, AYM'ye bireysel başvuru ve kişisel verilerin korunması doğrudan AB uyum yasaları/paketleri kapsamında yapılmıştır. Ancak askerlik süresinin kısaltılması millî savunma politikaları gereği yapılan idari bir tasarruftur, AB kriteri değildir.

Cevap: D

59. DASK; 6305 sayılı Afet Sigortaları Kanunu uyarınca özel mülkiyete tabi, tapuya kayıtlı ve mesken (konut) olarak inşa edilmiş binaları kapsar. Kamu binaları, köy nüfusuna kayıtlı/köy yerleşim yerindeki binalar ve inşaatı tamamlanmamış yapılar kapsam dışındadır.

Cevap: E

60. Para Politikası Kurulu (PPK), faiz kararları başta olmak üzere para politikası stratejilerini belirleyen Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası organıdır.

Cevap: A